

אוהלי יוסף ויעקב

ע"ש הצדיקים הנסתרים יוסף ויעקב אבוחצירא זצ"ל

חידושים לפרשיות השבוע בדרך הרמז והקבלה מאת הרב אברהם הכהן שליט"א

זמני כניסת שבת
ים - 19:08
ת"א - 19:25
ב"ש - 19:22

שבת פרשת ואתחנן
"נחמו נחמו עמי"
י"ג אב התשע"ג

אתר אוהלי יוסף ויעקב
www.hacohen.info

וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעֵת הַהוּא לְאָמֹר: {דברים ג כד}

הנה פרשה זו לעולם מקומה אחרי תשעה באב בסיום ימי בין המצרים, ולעולם פרשה זו נקראת שבת **נחמו!** ולכאורה צריך ביאור מה העניין בזה? ועוד צריך ביאור מדוע יש צורך בשבעה שבועות של נחמה, המכונים "**שבעה דנחמתא**" ומדוע כפל הפסוק **נחמו נחמו עמי?**

ובמדרש מובא הכוונה על דברי נחמה בכפליים ונראה לומר עפ"י המדרש שמדובר על הנחמות לעתיד לבוא, וזה לשון המדרש "אמרו חכמים: יש שבעה נחמה. **אחת** שה' מצווה לצדיקים שינחמו את ירושלים. **השניה** הנחמה שאברהם אבינו מנחם לירושלים.

שלישית שיצחק מנחם לה.

רביעית שיעקב מנחם.

חמישית שמשו רבינו מנחם.

שישית שירושלים מבקשת תנחומים אחרים ואינה מקבלת תנחומי צדיקים.

שביעית שהקב"ה בכבודו ובעצמו מנחם לציון וירושלים שנאמר "אנכי אנכי הוא מנחמכם" {ישעיהו נא יב}

ודברי המדרש צריכים ביאור מדוע נקט ענין הנחמה רק מהאבות אברהם יצחק ויעקב ומשה, ומדוע לא כלל את כל שבעת הרועים בדבר זה?

ונראה לומר לפי הפסוק "**וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בעת ההיא** לאמור" {דברים ג כד} שבא לרמוז על העת **ההיא** שהיא תקופת בין המצרים, שהנה עכשיו עומדים בני ישראל להיכנס לארץ ישראל, ומשה ברוח קדשו רואה את חורבנם של **שני** בתי מקדש שהיו לעם ישראל ומשה מתחנן ומתפלל אל ה' **תקט'ו(515)** תפילות כמניין **וְאֶתְחַנֵּן(515)** גימט' **תפילה(515)** וכמניין **שירה(515)** זו תפילה,

לפי שהיה עומד משה ומכוון בתפילתו על מקום בית המקדש, ששם הוא מקום תפילה, כמו שנאמר "כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים" {ישעיהו נו ז}, והתפלל משה שלא יחרב מקום קדוש זה, וזהו שבקש בתחנונו ובבקשותיו שיכנס לארץ ישראל, לפי שידע שזכותו תעמוד להם לישראל, ולא יחרבו בתי מקדש, כמובא במדרש: שאילו משה רבינו היה נכנס לארץ ישראל, זכותו הייתה מגינה על ארץ ישראל, ולא היו נחרבים שני בתי מקדש, וברגע שעמדו ישראל בשערי הכניסה לארץ ישראל, הרגיש משה בדבר זה ביותר, לפיכך עמד והתפלל על זה מאוד, שיהיה לו הזכות להיכנס לא"י, ובכך יצליח לבטל את חורבן של הבתים, וברמזו ככתוב: "**וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בעת ההוא**" {דברים ג כד} שכתוב **ההוא** וקרין **ההיא**, ותיבת **ההוא** בגימט' **17** כנגד **י"ז בתמוז**, ותיבת **ההיא** גימט' **21** כנגד **21** ימים של **ימי בין המיצרים**, והוא בסוד מה שאמר הנביא ירמיהו: "**מקל שקד** אני רואה" {ירמיה א} ואמר רבי אלעזר מה **השקד** הזה משעה שהניץ עד שהוא גומר פירותיו **21** יום, כך הגזירה הייתה מי' תמוז עד ט' באב וגו' {קוה"ר פ"ב}, ומסתיימים ימים אלו בתשעה **באב**, וברמז: **בעת ההיא** סופי תיבות **תשעה אב**,

ועל ימים אלה היה מתפלל משה ובוכה לבטלם, מעל בני ישראל, ובדרך רמז "**אל יה' בעת ההיא**" ראשי תיבות של פסוק הראשון במגילת איכה: "**איכה** ישבה **בדד העיר**" ר"ת **איבה**, הבא לרמוז על מהות ימים קשים אלו, שבסיבתם נגרם חורבן בית המקדש, והיא **האיבה** ושנאת חינם שהיתה בעם ישראל וכן כלפי שמיא, ונראה לומר שהתיקון לשנאה זו, הוא יהיה בריבוי אהבה ואחווה בעם ישראל, ההיפך משנאת חינם שהייתה בהם אז, מובא בחז"ל **בין המצרים** נקרא כך על שום **חמישה** דברים קשים שהיו בי"ז בתמוז ו**חמישה** דברים קשים שהיו בתשעה באב, וברמז תיבת **המיצרים** אותיות ה' **מיצרים**, שלפי המסורת יום זה היה מועד לפורענויות ליהודים מאז ומתמיד, ואירעו בו חמישה אסונות היסטוריים:

א. חטא המרגלים. ב. ציון שדה תחרש ג. חורבן בית ראשון. ד. חורבן בית שני. ה. כיבוש העיר ביתר בידי רומאים. כנגדם נתנו לנו חז"ל ה' ענויים בטי' באב, והתיקון לזה יהיה על ידי סילוק האיבה והכנסת האהבה וברמזו כאשר תקח האות י' מהמילה איבה ונחלק לשניים ה' מכאן וה' מכאן תעלה תיבת האהבה

בית המקדש - הר, שדה, בית.

עוד פעלו האבות לתקן ימים אלו בשרשם כידוע אין לך דור שאין הקב"ה פורע בו מחטא העגל שהוא השורש לחטא העבודה זרה, וברמזו תיבת עג"ל בר"ת עבודת גלולים שהתרבתה בעיקר בזמן בית ראשון, והיא אחת מהסיבות שבגללה נגרם חורבן ביהמ"ק הנה אברהם כבר בזמן העקידה פעל על ידי שחיטת האיל לבטל חטא העגל, ובדרך רמז "וישא אברהם את עינו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך" {בראשית כב ג} לפי שראה איל אחר והוא אותיות של אחרי אותיות סבך ס-ע ב-ג כ-ל וכתוב "ויקרא שם המקום הר ה' יראה" {בראשית כב יד} שקרא למקום ביהמ"ק הר ותיבת הר בגימט' 206 ע"ה כמניין שתי פעמים עגל(103)

והנה יצחק קרא לבית המקדש שדה שנאמר "ויצא יצחק לשוח בשדה" {בראשית כד סג} ושדה בגימט' 309 כמניין שלש פעמים עגל(103)

ויעקב קרא לבית המקדש בית שנאמר "ויאמר יעקב אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים" {בראשית כח יג} והנה בית בגימט' 412 והוא גימט' ארבע פעמים עגל(103) ונראה שהאבות היו מכוונים בתפילתם לבטל מעל ישראל קטרוג של עון העגל שהוא שורש העבודה זרה, הסיבה שגרמה לחורבן ביהמ"ק, ובכך רצו האבות למנוע ימים קשים אלו מעם ישראל ובמקום עגל(103) תהיה נחמה(103), שיהפכו ימים אלו לעתיד לבוא לימי ששון ושמחה ונחמה, ובדרך רמז הוא מה שקונן הנביא ירמיה "על אלה אני בוכיה" (איכה א טז) תיבת אלה בגימט' 36 כמניין איכה(36) והם מניין השעות של שתי התעניות של בין המצרים שתענית י"ז בתמוז 12 שעות, ותענית ט' באב 24 שעות, ובצירוף יעלה 36 שעות וברמזו "על אלה אני בוכיה" ר"ת גימט' עגל(103),

ונראה לומר שגם משה בתפילתו בפרשתינו "ואתחנן אל ה' בעת ההיא" {דברים ג כד} היה מכוון לבטל מעל ישראל עון העגל שהוא שורש דעבודה זרה ובכך היה חפץ למנוע חורבן ביהמ"ק ולהביא נחמה על ישראל, וברמזו שנקט בלשון ואתחנן גימט' 515 כמניין התפילות שהתפלל משה על ישראל, ונ"ל שמשה כיוון להוסיף עוד בטול לעגל כפי שעשו האבות, וברמזו ואתחנן (515) גימט' חמש פעמים עגל(103) וכמניין ה' פעמים נחמה(103).

ומעתה יובן עניין הנחמה בכפילות הלשון "נחמו נחמו עמי יאמר ה' אלקכס" {ישעיהו מ א} דהנחמה באה בשורשה מעם האבות הקדושים ומעם משה רע"ה וכמובא במדרש: והנה כאשר נצרף מספר הנחמות של האבות יצחק ויעקב נמצא שבע פעמים נחמה שהרי יצחק מנחם כמניין שדה, ויעקב מנחם ארבע פעמים נחמה(103) כמניין בית(412) הרי שבע דנחמתא, וכמו כן בצירוף מספר הנחמות של אברהם שהוא שתי פעמים נחמה כמנין הר ע"ה ובצירוף עם חמש פעמים נחמה של משה כמניין ואתחנן(515) ביחד הרי שוב שבע נחמות, והם המקור לשבעא דנחמתא, בבחינת הנחמה בכפליים לפי זה מובן המדרש באיכה על הפסוק: "נחמו נחמו עמי" {ישעיהו מ א} שהקב"ה פנה רק לאבות ומשה בלבד, ולא לכל שבעת הרועים לפי שרק על ידיהם תבוא הנחמה לישראל בכפלים, והנה צירוף כל הנחמות ביחד יעלה כמניין דוד(14), לפי שבא לרמזו על הגאולה לעתיד לבוא, שתהיה על ידי משיח בן דוד ושיבנה ביהמ"ק ב"ב, ואז תהיה נחמה מושלמת.

ובדרך רמז הנה בדיוק אחרי השבע שבתות דנחמה דמסתיימות בין ראש השנה ליוה"כ באה שבת הנקראת שבת שובה והוא בר"ת שדה ואתחנן בית הר הרומזים כנגד האבות ומשה וככתוב: "השיבנו ה' אליך ונשובה" {איכה ה כא}

לפיכך התפלל משה בלשון "אעברה נא" {דברים ג כה} שהתפלל משה להעביר את יצר הרע דעבודה זרה על ידי שיכנס לארץ ישראל וכמובא במדרש לעיל שאם משה היה נכנס לארץ ישראל היתה עומדת זכותו בכך שלא יחרב בית המקדש והיה מבטל יצה"ר דע"ז, וברמז בתורה יש 51 לאוין בענינים השייכים לעבודה זרה, כמניין אעברה נא {הרמב"ם הלכות ע"ז}

בסוד שלש שאגות של הקב"ה

מובא בגמרא מסכת ברכות דף ג ע"א: שלש משמרות הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארי, שנאמר: "ה' מְמָרום יִשְׁאָג וּמִמְעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׂאֵג יִשְׂאֵג עַל

נְהוֹי"י(ירמיהו כה ל), הרי שלש שאגות, וברמז: **קולו שָׁאג וְשָׁאג עַל נְהוֹי"י**(927) עולה כמניין שלש פעמים שאגה(309).

וכן אמרו שם בגמרא: על כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארי ואומר אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין אומות העולם. זמנים אלה הם בסוף כל משמרה ומשמרה. להמחלקים בין זמני האשמורות בשמים, שהם זמן של רחמים,

וראוי לישראל להפיל תחינה על חרבן הבית בזמנים אלו של משמרות הלילה, כעניין שנאמר: "קומי רִנִּי בליל בְּלִילָה לְרֹאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת שְׁפָכִי כַמַּיִם לַבַּיִת נִכַח פְּנֵי אֲדָנִי וגו'"(איכה ב יט), שבאלו הזמנים הקב"ה נזכר בחרבן הבית ופיזור ישראל בין האומות, והתפילה שיתפלל אדם באותה שעה על החרבן והפיזור רצויה וקרובה להתקבל, לפי שהוא זמן של רחמים,

ונראה לי שלש שאגות אלו של הקב"ה, הם בבחינת אנחה השוברת את גופו של האדם, כמובא בגמרא ברכות דף נח ע"ב שנלמד מן הפסוק: "וְאַתָּה בֶן אָדָם הֲאֵנָּח בְּשִׁבְרוֹן מְתַנְנִים וּבְמִרְרוֹת תֵּאָנַח לְעֵינֶיךָ"(יחזקאל כא יא), ונראה, שהוא בסוד אנחה(64) גימט' דין(64), לרמז על גערה בכוחות הדיניים להפכם לחסדים יום ביומו, וברמז: חסד יום ביומו(192) גימט' שלש פעמים אנחה(64). ושלש שאגות אלו בבחינות שלש גערות שה' גוער בשטן, וברמז: שלש פעמים שאגה(309) גימט' לְקַלֵּם קרע שטן(927)

והוא בסוד הכתוב: "לא יהיה שם אריה... והלכו גאולים: ופדוויי ה' ישבון ובאו ציון בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֹאשֵׁם שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂגוּ וְנִסּוּ יִגּוּן וְאַנְחָה"(ישעיהו לה ט-ז), וברמז תיבת אריה(216), אם תחלק לשלש חלקים, כנגד שלש אנחות, יעלה כמניין שלש פעמים חסד(72),

וזהו שבא לרמז כאן על מיתוק הדינים, שנהפכת מידת גבורה(216) גימט' אריה(216) למידת חסד ורחמים, ונראה שלש שאגות אלו רומזים לבית מקדש ראשון ושני, ושאגה האחרונה כנגד הבית השלישי שיבנה במהרה בימינו, בסוד "קול ה' בְּפִתְחֵי"(192)(תהלים כט ד) שעולה כמניין שלש פעמים אנחה(64), ומכוון על הבית השלישי שיבנה בחסד וברחמים, בבחינת "פי לה' המְלוֹכָה ומִשָּׁל בְּגוֹיִם"(תהלים כב כט), המילים: פי לה' המְלוֹכָה(192) גימט' שלש פעמים אנחה(64),

ונראה שבחינת שאגת ה' "שָׁאג וְשָׁאג עַל נְהוֹי"י" זו בבחינת כאילו הקב"ה מכריז ואומר: אשוב לעמי ולביתי, וברמז: שאגה(309) גימט' אשוב(309), והוא בסוד הכתוב: "אשוב אֶת שְׁבוּתָם וְרַחֲמֵתִים"(ירמיהו לג כו), שיזכו ישראל לגאולה, ולבניין בית המקדש, בסוד: "בְּיָמָיו תִּנְשָׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לְבֶטֶח"(ירמיהו כג ו), המילים: וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן(927) גימט' שלש פעמים שאגה(309), כמניין: "בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל"(927)(תהלים עב יח) (פרדס אברהם הכהן)

ארבע גלויות

הנה לפי מה שמובא בספרים הקדושים דד' גלויות הם כנגד ד' אותיות דשם ה-ו-י-ה שהן בגלות ובגאולה האחרונה שיושלם שם ה' תחזור האות ה' אחרונה למקומה כדכתיב "השיבנו אליך ה' ונשובה"(איכה ה כא) דאות ה' בתיבת ונשובה היא קרי ולא כתיב ונמסרה בע"פ וברמז תשובה אותיות תשוב ה' היינו ה' אחרונה שנקראת תורה שבעל פה וכנגד עולם הפשוט עולם העשייה בבחינת ימינך פשוטה וזהו דכתיב חדש ימינו כקדם כזמן דבריאת העולם שברא הקב"ה את העולם באות ה' של שמו בחינת השמים והארץ "בהבראם" בהא בראם הרומזת על גלות אחרונה שיצאו ממנה בזכות לימוד תורה שבעל פה וכמו כן כתיב במגילת איכה "אריה" {איכה ג י} וקרי ארי דהתם בא לרמז על ט' ימי תשעה באב שיש בהם רי"ו שעות כמניין אריה גימט' גבורה ולפי שמשיח נולד בה' שעות אחרונות דט' באב לכן קרינן ארי ולא אריה ובמגילה איכה הקדים אות פ' לאות ע' לומר לך שאמרו בפיהם מה שלא ראו בעיניהם ונקרא מנחם אב שעתידה להיות הנחמה לפי א ב כמו בקינה לפי א ב

עתידה ירושלים

עתידה ירושלים להיעשות פנס לאומות העולם והם מהלכים לאורה {ישעיהו ס} והלכו גוים לאורך, עתידה ירושלים שיתקבצו בתוכה כל האומות וכל הממלכות, נחמו נחמו עמי נחמו עליונים, נחמוה תחתונים, נחמוה חיים, נחמוה מתים, נחמוה בעולם הזה, נחמוה בעולם הבא, לפי שכתוב **בכה תבכה ב'** בכיות על **בית א** ועל **בית ב'** לכך "נחמו נחמו עמי, **אנכי אנכי הוא** מנחמכם " רומז לשתי "אנכי" שעתידין לנחם את ישראל, **א**. אנכי דהר סיני. **ב**. אנכי דנחמת ירושלים. ורומז על אותיות "הוא" שיושלמו לעתיד לבוא ונראה בנחמת ציון, קומי אורי כי בא אורך, בסוד: מנורה בימי משה וכבתה, מנורה בימי שלמה וכבתה, מכאן ואילך ממתנינים לאור הבוקר "על מה תוכו תוסיפו סרה" אותיות סמוכות לתיבת **מה** כזה: **למנ דהו**, אותיות **נולד**, וזהו סוד: "רוני עקרה לא ילדה וכבוד ה' עליך זרח" (פרדס אברהם הכהן)

משיח נולד בט' אב

מְפָרוֹם שְׁלַח אֶשׁ בְּעֶצְמַתִּי וַיְרַדְנָה" (איכה פרק א יג) ס"ת: **משיח ה'**, רמז משיח שנולד בתשעה באב. והוא ברמז: **טית באב(424)** גימט' **משיח בן דוד(424)** ועתיד ליהפך יום זה לשמחה, בסוד: "קרא עלי מועד" (איכה א טו), וברמז: **אב בשמחה(358)** גימט' **משיח(358)** גימט' **השמחה(358)**, (פרדס אברהם הכהן)

רמזים בתיקון איבה

- א. "איכה ישבה בדד העיר"
- ב. "ויחר אף י'ה ביום ההוא"
- ג. "בשנאת יה הוציא אותנו"
- ד. "ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה"
- ה. "ואתחנן אל יה' בעת ההיא"
- ו. "היום אתם יוצאים בחודש האביב"
- ז. "וכל אשר יגע בו הטמא יטמא"
- ח. "וישלח יה' בעם את הנחשים"
- ט. "ויבן את בית יער הלבנון"
- י. "אשלחך אל ישי בית הלחמי"
- יא. "אז יאמרו בגוים הגדיל יה' לעשות"
- יב. "אשר יקרא אתכם באחרית הימים"
- יג. "יראת אלקים במקום הזה"
- יד. ויושע יה' ביום ההוא את ישראל {שמות יד ל}
- טו. היש יה' בקרבנו אם אין {שמות יז ז}
- טז. ברוך יה' אשר הציל {שמות יז י}
- יז. את הדרך ילכו בה
- יח. בעת ההיא אמר ה' {דברים יא}
- יט. הישר בעיני יה' אלקיך {דברים יג יט}
- כ. יעשה את הרע בעיני יה' {דברים ז ח}
- כא. את הרע בעיני יה' {דברים יז ב}
- כב. אשר יהיה בימים ההם {דברים יז ט}
- כג. אף יה' בארץ ההיא {דברים כט כו}
- כד. "אם יראה איש באנשים האלה"

שיבנה בית המקדש במהרה בימינו אמן

אתר אוהלי יוסף ויעקב

מאת הרב אברהם הכהן

www.hacohen.info

תכנים יהודיים, פרשת השבוע חידושים על פי הרמז והקבלה !

שבת שלום ומבורך!